

STRATEGI FOR RAFTOSTIFTELSEN 2026-2029

Støtte til forsvar av menneskerettighetene

Raftostiftelsen arbeider for at menneskerettighetene skal beskyttes, respekteres og realiseres, særlig der de er under press. Stater har en plikt til å beskytte og realisere menneskerettighetene. Næringslivet har et ansvar for å respektere menneskerettighetene. Menneskerettighetene må lovfestes og beskyttes av uavhengige domstoler, men deres effektive ivaretagelse krever også engasjerte medborgere og menneskerettighetsforsvarere.

I Raftostiftelsen tror vi på mennesker og at enkeltmenneskers engasjement kan utgjøre en forskjell. Vi skal støtte og forsterke de modige stemmene som forsvarer menneskerettighetene, rettsstat og demokrati; og vi skal motivere nye generasjoner til å stå opp for disse verdiene.

Arbeidet med forsvar av menneskerettighetene skjer samtidig som vi er vitne til en svekkelse av demokratiske verdier og menneskerettigheter. Rettigheter som er blitt tatt for gitt, er nå under angrep. Rommet for sivilsamfunn blir mindre, finansiering til sivil samfunn kuttes og menneskerettighetsforsvarere blir stadig mer sårbare og isolert. Autoritære krefter er ikke bare på fremmarsj – de sitter ved makten, også i det som har vært ansett som etablerte demokratier. Desinformasjon og autoritære praksiser er økende trusler mot grunnleggende verdier i våre samfunn. I dette skiftende landskapet er Raftostiftelsens rolle viktigere – og mer kompleks – enn noensinne.

Raftostiftelsen har **to strategier**: den første omfatter vår støtte til **menneskerettighetsforsvare** og den andre vår **undervisning i demokrati og menneskerettigheter**. Målet for organisasjonen er å støtte opp om disse to strategiene.

Felles for hele Raftostiftelsen er at vi **støtter** arbeid for å fremme menneskerettigheter, demokrati og rettsstat. Vi forankrer arbeidet i, og bidrar til, **dokumentasjon og forskning** i samarbeid med academia og lokale partnere. Vi fremmer **møteplasser og samarbeid** mellom sivilsamfunn, næringsliv, myndigheter og academia. Vi **bygger allianser** for å ansvarliggjøre beslutningstakere og er en **tydelig stemme** for menneskerettigheter i offentligheten.

STRATEGI 1: STØTTE TIL MENNESKERETTIGHETSFORSVARERE

Overordnet mål: Raftostiftelsen skal bidra til at menneskerettighetene beskyttes og respekteres i land der disse er under press. Vi gjør dette gjennom støtte til menneskerettighetsforvarere slik at de kan fortsette sitt arbeid for menneskerettigheter. Vi arbeider for at de effektivt kan overkomme hindringer, få anerkjennelse og stå bedre rustet til å påvirke systemer og beslutninger som former menneskerettighetene både lokalt og globalt.

Bakgrunn: Menneskerettighetsforvarere står i første linje og har en grunnleggende rolle i forsvaret av menneskerettighetene og demokratiske verdier. De fungerer ofte som mellomledd mellom lokalsamfunn og maktstrukturer, holder myndigheter og selskaper ansvarlige og mobiliserer lokal endring. Dette er spesielt kritisk i en tid der institusjonelle mekanismer for håndheving av menneskerettigheter vakler. Samtidig blir menneskerettighetsforvarere i økende grad målrettet angrepet nettopp fordi de står for disse verdiene. Mange steder risikerer menneskerettighetsforvarere ikke bare trakassering og fengsling, men også eksil, vold eller død.

DELMÅL – RAFTOSTIFELSEN SKAL BIDRA TIL AT:

Menneskerettighetsforvarere anerkjennes

- Anerkjenne og synliggjøre menneskerettighetsforvarere i førstelinjen gjennom å dele ut den årlige, internasjonalt anerkjente Raftoprisen og ved å støtte prismottakere etter prisutdeling.
- Øke legitimiteten, synligheten og innflytelsen til menneskerettighetsforvarere gjennom kommunikasjon, mediestøtte og tilgang på internasjonale plattformer for å nå ut med sitt budskap.

Menneskerettighetsforvarere kan holde beslutningstakere til ansvar

- Bidra til at menneskerettighetsforvarere kan holde stater, internasjonale institusjoner og næringsliv til ansvar der menneskerettighetene ikke fremmes, beskyttes eller respekteres.
- Bidra til at menneskerettighetsforvarere kan drive påvirkningsarbeid gjennom politisk dialog, deltakelse i internasjonale fora.
- Legge til rette for kapasitetsbygging slik at menneskerettighetsforvarere kan nyttiggjøre seg av og engasjere seg i internasjonale menneskerettighetsmekanismer.
- Bidra til at det etableres allianser og strategiske partnerskap for å fremme menneskerettighetsforvareres sak.

Menneskerettighetsforvarere opplever solidaritet gjennom nettverk

- Gi menneskerettighetsforvarere tilgang til relevante og inkluderende nettverk for gjensidig støtte, kapasitetsdeling og motstandsdyktighet.

Menneskerettighetsforvarere opplever beskyttelse

- Bidra til at menneskerettighetsforvarere kan fortsette å stå i sitt arbeid. Gi menneskerettighetsforvarere tilgang på skreddersydd, effektiv og fleksibel støtte, inkludert nødfinansiering.
- Tilby skreddersydde kurs, verktøy og faglig støtte som styrker motstandskraften mot press.

Målgrupper:

- Menneskerettighetsforvarere i førstelinjen: Raftoprismottakere og deres nettverk.
- Kvinnelige menneskerettighetsforvarere
- Menneskerettighetsforvarere som adresserer næringslivsrelaterte menneskerettighetskrenkelser

STRATEGI 2: UNDERVISNING I DEMOKRATI OG MENNESKERETTIGHETER

Overordnet mål: Raftostiftelsen skal bidra til at unge har tro på menneskerettigheter og demokrati. Vi gjør dette gjennom å stimulere troen på at det nytter å stå opp for menneskerettigheter, motivere medborgere til å si fra når vi opplever eller er vitne til undertrykkelse og styrke den demokratiske beredskapen. Raftostiftelsen skal gi kritiske perspektiver på menneskerettighetsutfordringer i og utenfor Norge, vi skal øve oss i menneskerettslige dilemmaer og skape tillit til demokratiske institusjoner. Vi fremmer allianser som støtter likeverd og viser at anerkjennelse av mangfold er nødvendig for et demokratisk samfunn.

Bakgrunn: Vi lever i en tid preget av kompleksitet og usikkerhet, der vi må forholde oss til nye utfordringer. Verdensordenen og holdninger til menneskerettigheter er i endring. Samtidig legger ny teknologi og digitale plattformer nye føringer for hvordan vi forstår verden og hverandre. Mer enn noen gang er det viktig å ha verdier å holde fast ved. Et levende demokrati trenger årvåkne medborgere som står opp for frihet, fred, likeverd, deltakelse og mangfold. For å stå opp for demokrati, rettsstat og menneskerettigheter må vi forstå verdiene av dem i lys av utviklingen i vår egen samtid. Arbeidet for menneskerettigheter trenger, i dag og i fremtiden, forsvarere som er gode på kildekritikk, som ser dilemmaene som oppstår i møte med ulike virkelighetsforståelser og desinformasjon, som kan bekjempe polarisering og ekstremisme, og som kan støtte og styrke de av oss som er utsatt for undertrykkelse.

DELMÅL – RAFTOSTIFELSEN SKAL BIDRA TIL AT:

Empati og kritisk, demokratisk dannelse fremmes

- Fremme kritisk tenkning, øve på menneskerettslige dilemmaer og åpne opp for en kompleks forståelse av verden.
- Styrke unges evne til selvrefleksjon og forståelse for medmenneskers behov og perspektiver.

Det skapes rom for engasjement og solidaritet

- Gi troen på at det nytter å engasjere seg, gjennom å vise Raftoprismottakernes arbeid, sivilsamfunnets styrker og løfte elevenes egne stemmer.

Det tilbys inkluderende og relevant undervisning

- Tilby inkluderende undervisning og alternative læringsarenaer.
- Til enhver tid ha et aktuelt undervisningstilbud som er attraktivt for skoleklasser.

Det drives forsknings- og utviklingsarbeid

- Kontinuerlig videreutvikle undervisning og invitere til et kritisk blikk på vår undervisning.
- Bygge bro mellom forskning og praksis gjennom samarbeid med elever, studenter, lærere og fagmiljøer for å tilpasse undervisning til skolens behov, samt tilby og tilgjengeliggjøre vår ekspertise.

Raftostiftelsen er en kraft som freds- og menneskerettighetscenter

- Skape arenaer som aktualiserer og legger til rette for engasjement for demokrati og menneskerettigheter.
- Styrke demokrati- og menneskerettighetsundervisning i skolen i Norge, i samarbeid med de andre freds- og menneskerettighetscentrene.
- Utvikle uavhengig demokrati- og menneskerettighetsundervisning, samt dele og spre ressurser, også gjennom internasjonale samarbeid.

Målgrupper

- Elever og lærere i grunnsopplæringen.
- Lærerstudenter og lærerutdannere.
- Skoleeiere og skoleledere.
- Medborgere og allmennheten.

ORGANISASJON

Overordnet mål: Raftostiftelsen skal være en engasjerende, etterrettelig og bærekraftig organisasjon med et inkluderende arbeidsmiljø.

Bakgrunn: Organisasjonen skal bidra til å støtte opp under de to strategiene til Raftostiftelsen.

DELMÅL – ORGANISASJONEN SKAL BIDRA TIL AT RAFTOSTIFTELSEN:

Driftes som en bærekraftig og lærende organisasjon

- Sikre bred og forutsigbar finansiering til arbeidet for menneskerettigheter og drive dette på en ressurseffektiv måte.
- Ha gode planer og rutiner for læring, kunnskapsutvikling og resultatstyring.
- Bidra til Raftoprisens bærekraft i samarbeid med Raftofondet.
- Utvikle og drifte Raftohuset som et undervisnings- og menneskerettighetscenter.

Sikrer etterrettelighet

- Ha gode systemer og kontrollrutiner for prosjektstøtte og antikorrupsjon.
- Gjøre etiske retningslinjer og varslingsrutiner godt kjent internt og eksternt.
- Kommunisere etterrettelig og motvirke desinformasjon.
- Styrke vår digitale kompetanse, beredskap og risikohåndtering knyttet til menneskerettighetsarbeid.

Ivaretar mangfold og inkludering

- Verdsette mangfold og skape et engasjerende og inkluderende miljø for ansatte og frivillige.
- Motivere og legge til rette for frivillig engasjement, inkludert gjennom samarbeid med Raftostiftelsens Venner.

